

LÖSNINGAR

OPTIONER OCH MATEMATIK (CTH[TMA155],GU[MAM690])

Skrivningsdag: 28 jan 2006, 4 timmar

Inga hjälpmedel.

Varje uppgift ger maximalt 3 poäng.

1. (Bachelier-Samuelsons modell) Beräkna gränsvärdet

$$\lim_{t \rightarrow \infty} P [S(t) \geq S(0)e^{rt}].$$

Lösning: Eftersom

$$S(t) = S(0)e^{\alpha t + \sigma W(t)}$$

är

$$\begin{aligned} P [S(t) \geq S(0)e^{rt}] &= P [(\alpha - r)t + \sigma W(t) \geq 0] = P \left[-W(t) \leq \frac{(\alpha - r)t}{\sigma} \right] \\ &= P \left[-W(1) \leq \frac{(\alpha - r)\sqrt{t}}{\sigma} \right] = \Phi \left(\frac{(\alpha - r)\sqrt{t}}{\sigma} \right). \end{aligned}$$

Härav följer att

$$\lim_{t \rightarrow \infty} P [S(t) \geq S(0)e^{rt}] = \begin{cases} 1 & \text{om } \alpha > r \\ \frac{1}{2} & \text{om } \alpha = r \\ 0 & \text{om } \alpha < r \end{cases} \leftarrow SVAR$$

2. (Binomialmodellen med $T = 2$, $d = 0$, $u = 2$, $r = 1$ och $S(0) = 1$) Ett aktiederivat av europeisk typ utbetalar slutdagen 2 beloppet

$$Y = \max_{0 \leq t \leq 2} S(t) - \min_{0 \leq t \leq 2} S(t).$$

Bestäm derivatets pris vid tiden 0.

Lösning: Sätt

$$S(t+1) = S(t)e^{X_{t+1}}, \quad t = 0, 1$$

och låt $v(t)$ beteckna derivatets pris vid tiden t . Vi har

$$\begin{aligned} v(2)|_{X_1=u, X_2=u} &= e^4 - 1 \\ v(2)|_{X_1=u, X_2=d} &= e^2 - 1 \\ v(2)|_{X_1=d, X_2=u} &= e^2 - 1 \\ v(2)|_{X_1=d, X_2=d} &= 0. \end{aligned}$$

Vidare gäller att

$$q_u = \frac{e - 1}{e^2 - 1} = \frac{1}{e + 1}$$

och

$$q_d = \frac{e}{e + 1}.$$

Vi får nu

$$\begin{aligned} v(1)|_{X_1=u} &= e^{-1} \left(\frac{1}{e + 1} (e^4 - 1) + \frac{e}{e + 1} (e^2 - 1) \right) = \frac{e^3 + e^2 - 1 - e^{-1}}{e + 1} \\ v(1)|_{X_1=d} &= e^{-1} \left(\frac{1}{e + 1} (e^2 - 1) + \frac{e}{e + 1} 0 \right) = 1 - e^{-1}. \end{aligned}$$

Alltså blir

$$\begin{aligned} v(0) &= e^{-1} \left(\frac{e^3 + e^2 - 1 - e^{-1}}{(e + 1)^2} + \frac{e}{e + 1} (1 - e^{-1}) \right) \\ &= e^{-1} \frac{e^3 + e^2 - 1 - e^{-1} + e^2 - 1}{(e + 1)^2} \\ &= \frac{e^2 + 2e - e^{-2} - 2e^{-1}}{(e + 1)^2} = 1 - e^{-2}. \end{aligned}$$

3. (Black-Scholes modell) Antag $G \in N(0, 1)$. Ett enkelt aktiederivat av europeisk typ med utbetalningsfunktionen $g \in \mathcal{P}$ och slutdagen T har priset $v(t, S(t))$ vid tiden t , där

$$v(t, s) = e^{-r\tau} E \left[g(s e^{(r - \frac{\sigma^2}{2})\tau + \sigma\sqrt{\tau}G}) \right]$$

och $\tau = T - t$. Visa att om $\tau > 0$ så gäller att

$$\frac{\partial v}{\partial t} = \left\{ r + \frac{1}{2\tau} \right\} v(t, s) - e^{-r\tau} E \left[g(s e^{(r - \frac{\sigma^2}{2})\tau + \sigma\sqrt{\tau}G}) \left\{ \frac{G^2}{2\tau} + \frac{(r - \frac{\sigma^2}{2})G}{\sigma\sqrt{\tau}} \right\} \right].$$

Lösning: Det gäller att

$$v(t, s) = e^{-r\tau} \int_{-\infty}^{\infty} g(e^{\ln s + (r - \frac{\sigma^2}{2})\tau + \sigma\sqrt{\tau}x}) \varphi(x) dx$$

där

$$\varphi(x) = \frac{e^{-\frac{x^2}{2}}}{\sqrt{2\pi}}.$$

Variabelbytet $\ln y = \ln s + (r - \frac{\sigma^2}{2})\tau + \sigma\sqrt{\tau}x$ ger

$$v(t, s) = \frac{e^{-r\tau}}{\sigma\sqrt{\tau}} \int_0^{\infty} g(y) \varphi\left(\frac{\ln \frac{y}{s} - (r - \frac{\sigma^2}{2})\tau}{\sigma\sqrt{\tau}}\right) \frac{dy}{y}$$

och

$$\begin{aligned} \frac{\partial v}{\partial t}(t, s) &= \left\{ \frac{re^{-r\tau}}{\sigma\sqrt{\tau}} + \frac{e^{-r\tau}}{2\sigma\sqrt{\tau}\tau} \right\} \int_0^{\infty} g(y) \varphi\left(\frac{\ln \frac{y}{s} - (r - \frac{\sigma^2}{2})\tau}{\sigma\sqrt{\tau}}\right) \frac{dy}{y} \\ &- \frac{e^{-r\tau}}{\sigma\sqrt{\tau}} \int_0^{\infty} g(y) \frac{\ln \frac{y}{s} - (r - \frac{\sigma^2}{2})\tau}{\sigma\sqrt{\tau}} \varphi\left(\frac{\ln \frac{y}{s} - (r - \frac{\sigma^2}{2})\tau}{\sigma\sqrt{\tau}}\right) \left\{ \frac{\ln \frac{y}{s} - (r - \frac{\sigma^2}{2})\tau}{2\sigma\sqrt{\tau}\tau} + \frac{r - \frac{\sigma^2}{2}}{\sigma\sqrt{\tau}} \right\} \frac{dy}{y} \\ &= \left\{ r + \frac{1}{2\tau} \right\} \frac{e^{-r\tau}}{\sigma\sqrt{\tau}} \int_0^{\infty} g(y) \varphi\left(\frac{\ln \frac{y}{s} - (r - \frac{\sigma^2}{2})\tau}{\sigma\sqrt{\tau}}\right) \frac{dy}{y} \\ &- \frac{e^{-r\tau}}{\sigma\sqrt{\tau}} \int_0^{\infty} g(y) \frac{\ln \frac{y}{s} - (r - \frac{\sigma^2}{2})\tau}{\sigma\sqrt{\tau}} \varphi\left(\frac{\ln \frac{y}{s} - (r - \frac{\sigma^2}{2})\tau}{\sigma\sqrt{\tau}}\right) \left\{ \frac{\ln \frac{y}{s} - (r - \frac{\sigma^2}{2})\tau}{2\sigma\sqrt{\tau}\tau} + \frac{r - \frac{\sigma^2}{2}}{\sigma\sqrt{\tau}} \right\} \frac{dy}{y} \\ &= \left\{ r + \frac{1}{2\tau} \right\} v(t, s) \\ &- e^{-r\tau} \int_0^{\infty} g(se^{(r - \frac{\sigma^2}{2})\tau + \sigma\sqrt{\tau}x}) x \varphi(x) \left\{ \frac{x}{2\tau} + \frac{r - \frac{\sigma^2}{2}}{\sigma\sqrt{\tau}} \right\} dx = \\ &\quad \left\{ r + \frac{1}{2\tau} \right\} v(t, s) \\ &- e^{-r\tau} E \left[g(se^{(r - \frac{\sigma^2}{2})\tau + \sigma\sqrt{\tau}G}) \left\{ \frac{G^2}{2\tau} + \frac{(r - \frac{\sigma^2}{2})G}{\sigma\sqrt{\tau}} \right\} \right]. \end{aligned}$$

4

4. Visa att

$$S(t) - c(t, S(t), K; T) = Ke^{-r(T-t)} - p(t, S(t), K; T)$$

om dominansprincipen gäller.

5. Bestäm Black-Scholes pris för en aktieköption av europeisk typ med lösenpriset K och slutdagen T . (Ledning: Första delen av formuleringen av problem 3.)